

ПЕРСПЕКТИВИ РЕКУЛЬТИВАЦІЇ ВІДПРАЦЬОВАНИХ ШАХТ

Рекультивация відпрацьованих шахт посідає значне місце в національній безпеці та економічному розвитку країни. Занепад та подальше руйнування відпрацьованих шахт є загрозою для безпечної життєдіяльності людей, сталого – економічного розвитку країни. Це зумовлює пошук нових рішень проблем з рекультивациі відпрацьованих шахт. Потрібно розробляти більш безпечні, надійні та економічно вигідні проекти з рекультивациі відпрацьованих шахт, що закріплюється Кодексом України про надра стаття 54. «Ліквідація і консервація гірничодобувних об'єктів».

Найбільш частими варіантами рішень щодо рекультивациі відпрацьованих шахт є два: засипання їх породою з відвалів та заповнення водою. Засипка відпрацьованих шахт породою не становить технічних труднощів. Одночасно з цим не тільки ліквідуються відвали і звільняються з них майданчики, які можна використовувати під сільськогосподарські угіддя, а й зменшуються глибини шахт. Однак така рекультивация виправдана тільки для кар'єрів невеликої глибини при наявності достатньої кількості відпрацьованої породи і родючого ґрунту. Рекультивация глибоких виробок вимагає більш складного рішення. Незважаючи на величезні породні відвали (висотою до 100 м), їх кількості недостатньо для засипання глибоких виїмок (глибиною до 500 м) і вирівнювання рельєфу і будуть потрібні дослідження на найближчій території додаткових обсягів відпрацьованої породи і родючого ґрунту для закриття поверхні рекультивується ділянки.

Шахти можна практично повністю заповнити водою та створити в них штучні водойми. Проте для цієї мети можливо використовувати тільки шахти невеликої глибини. Для заповнення виробок, наприклад, шахти «Прогрес» (м. Торез) (1340 м) або ім. В. М. Бажанова (м. Макіївка) (1200 м) в цих районах відсутній необхідний запас води. Також затоплення шахт не має економічної доцільності, адже в таких умовах не займаються рибним промислом.

Рекультивацию шахт можна проводити для : будівництва будівель і споруд; будівництва санітарно-гігієнічних об'єктів (парків, зон відпочинку, спортивних майданчиків).

Найбільш складним в перерахованих випадках є будівництво на техногенному рельєфі будівель і споруд, коли необхідні спеціальні заходи щодо закріплення і ущільнення підстав фундаменту.

Деякі сфери виробництва потребують специфічних складських приміщень наприклад ядерна енергетика. Відпрацьоване ядерне паливо знешкоджують або збагачують, після чого воно стає знову придатне до використання. Багато держав консервують відходи для того щоб збагатити їх. Німецьке сховище в колишній соляній копальні в Морслебене дає безпечний притулок відходам вже три десятиліття. Шахти підходять для створення в них бомбосховищ на випадок війни. А в час ядерної зброї тільки шахти можна рекультивувати під сховища від неї.

В стилі промислового туризму запропоновано використання копалень "Артемсолі", які знаходяться в районі міст Соледару і Артемівська, на місці села Брянцевка, де у 1877-1878 роках була пробурена перша свердловина глибиною 292 метри. Саме тоді стало відомо, що в цьому місці знаходиться дно мілководної затоки древнього Пермського моря, яке близько 250 млн. років тому утворило величезні поклади кам'яної солі.

На території соляних шахт нещодавно було відкрито спелеосанаторій "Соляна симфонія". Завдяючи своїм властивостям – в санаторії успішно лікують алергічні захворювання.

У 2004 році у соляних шахтах було організовано грандіозне дійство – Міжнародний фестиваль симфонічної музики, який тепер є традицією Соледару. В цьому напрямку потребують додаткового вивчення калійні шахти м. Калуша на Івано-Франківщині та м. Стебника на Львівщині.

Таким чином рекреацію шахт можна проводити з забезпеченням захисту життя, безпеки життєдіяльності, оздоровлення людей та економічною вигодою.